

Naše ladjedelnice omogočajo nagel razvoj mornarice

Jugoslavija je obmorska država, ki ima vse pogoje za razvoj močne trgovske mornarice. Naša mornarica bo imela že do konca petletke 600.000 ton tonaže, kar pomeni, da bo za 50 % močnejša kakor pred vojno.

Zemljepisni položaj naše države in razvoj proizvodnih sil pri nas narekujejo, da se čim bolj in čimprej razvije tudi pomorski promet. Jugoslavija ima tudi pomembna pristanišča za tranzitni promet. K našim pristaniščem težijo številne srednjeevropske in podonavske dežele. Zato potrebujemo mnogo močnejšo mornarico. Mornarici pa lahko dá ladjeve le močno razvita ladjedelniška industrija. Da se tudi ladjedelnice pri nas naglo razvijajo, dovolj jasno dokazujejo njihovi doseženi uspehi. Razvoj ladjedelnic pa je v najtesnejši zvezi z rastjo težke in kovinske industrije. Sadovi boja za izpolnitve petletke so doslej že omogočili pomembne uspehe naših ladjedelnic. Zakaj pa bi ne kupovali ladij le v tujini? Zato, ker na primer motorna ladja s tonažo 10.000 ton stane okrog sto milijonov din, ki jih je treba plačati v devizah. To pa pomeni, da bi morali izvoziti velikanske količine rud — ki jih rajši predelamo doma mnogo bolj koristno — in drugih surovin.

Naše ladjedelnice so opravile doslej že velikansko delo; leta 1945, po koncu vojne vihr, smo imeli le 38 parnikov s tonažo 64.000 registriranih ton ali 16 % predvojne tonaže. Razdejane pa so bile tudi ladjedelnice. V najpomembnejših pristaniščih je ostalo le 21 % operativne obale. Mehaničnih pristaniških naprav ni bilo nikjer. Uničeni so bili prav tako svetilniki. Ko so se po koncu vojne vrnile iz tujine jugoslovanske ladje, kolikor jih je še ostalo, je znašala tonaža naše mornarice 135.000 bruto registriranih ton ali tretjino predvojne tonaže. Da je bilo mogoče obnoviti pomorski promet, so morali opraviti velikansko delo v pristaniščih in ladjedelnicah. Podjetja za dvigavanje potopljenih ladij so prispevala časten delež.

Naša trgovska mornarica je spriči silnih težav v prvih letih po osvoboditvi dosegla velike uspehe. Lani se je prevoz blaga na obalnih progah povečal za 19,6 % v primeri s predlanskim prometom, izvoz pa je porasel za 38 %. Obnovili so reden tovorni promet z Bliznjim vzhodom, z Anglijo, Nizozemsko, Belgijo, ZDA, Kanado in Južno Ameriko.

To je bilo mogoče, ker so ladjedelnice popravile številne ladje. Niso pa popravljale le manjših ladij. Tako so obnovile naslednje oceanske ladje: »Beograd«, »Split«, »Sutjeska«, »Durmitor«, »Prenje«, »Prozor«, »Kordun«, »Žužemberk« itd. Ladjedelnica »Vicko Krestulović« je preuredila ameriško ladjo, ki je pri Dubrovniku naletela na mino ter nasedla. Tako smo dobili krasno ladjo, ki je znana pod imenom »Hrvatska«. Velike uspehe pa dosega zlasti ladjedelnica »Tretji maj« na Reki. Izdelala je prvi remorker »Udarnik« popolnoma iz domačega materiala in s samimi domačimi delavci in strokovnjaki. Njeno delo je tudi motorna ladja »Zagreb«, ki je upravičeno ponos naše ladjedelniške industrije. Kmalu bosta izročenj prometu še dve ladji istega tipa, »Skoplje« in »Sarajevo«; zdaj na njima montirajo motorje. To so precej velike motorne ladje, ki imajo po 4100 ton.

Precej ladij smo tudi kupili, n. pr. oceansko »Radnik«, znano potniško ladjo »Partizank«, dalje »Lošinj«, »Vis«, »Bosna«, »Sabac« in »Topusko«. Razen tega izdelujejo nizozemske ladjedelnice za nas sedem ladij (4 po 9000 ton in 3 po 4000 ton), na Norveškem pa smo naročili dve ladji. Prvo ladjo z Nizozemskega (»Srbija«) bodo splovili že letos.

Hkrati se razvijajo in izpopolnjujejo tudi naša pristanišča. Letos bodo imela za 50 % več mehaničnih sredstev kakor lani. Ob ustju Neretve nastaja sodobno pristanišče v Pločah, ki bo imelo največji pomen, ko bodo zgradili podaljšek mladinske proge Samac—Sarajevo do Ploč.

Mladinsko progo Samac—Sarajevo so začeli podaljševati do morja

Mladinska proga Samac—Sarajevo, ki se opira na magistralo Beograd—Zagreb—Ljubljana in povezuje osrednje pokrajine države, kjer ležijo še nedvignjeni največji rudni in gozdni zakladi, bo dobila tem večji pomen šele, ko bo povezana z morjem, z novim pristaniščem v Pločah. Postala bo druga najpomembnejša železniška proga v državi in bo silno vplivala na razvoj novega pristanišča. Ploče se bodo nedvomno razvile v naše osrednje pristanišče na Jadranu in ne bodo imele manjšega pomena od Reke. Najbogatejša pokrajina, ki prevladuje tudi po površini, bodo težile k morju po tej progii. Pot do morja iz središča države se bo zelo skrajšala.

Zato je podaljšanje mladinske proge Samac—Sarajevo do Ploč posebnega gospodarskega pomena za vso državo. Progo so že začeli graditi. To bo eno največjih del, kar sprevidimo že iz tega, da bo 192 km dolga proga imela okrog 30 predorov. Prebiti bo treba številne gorske verige, ki se vlečejo približno pravokotno na progo skoraj ob vsej trasi.

Nova proga pa je tako pomembna, da bo njen gospodarski pomen odtehtal vse napore in stroške. To sprevidimo že iz tega, da so doslej morali voziti les iz Bosne za izvoz po velikanskem ovinku

skozi Vrpolje in Zagreb na Reko. To pa velja seveda tudi za vse drugo izvozno blago iz Bosne in Hercegovine. Nadalje je treba upoštevati, da bodo posej v Bosno in Hercegovino prejemali po mnogo krajši poti dalmatinski cement, kar je za razvoj te ljudske republike, kjer se silno naglo razvijajo industrijska in rudarska središča, največjega pomena.

Bosna in Hercegovina je bila doslej povezana z morjem le po ozkotirni železnici Sarajevo—Dubrovnik. Ta proga je bila tudi del železniške poti, ki je vezala Beograd z morjem. Proga Sarajevo—Ploče ima velike prednosti, ne le ker bo normalnotirna, temveč ker bo tudi za 81 kilometrov krajša.

Razen tega bo proga Sarajevo—Ploče prva najdaljša elektrificirana železnica v državi. Držala bo mimo naše največje elektrarne v Jablanici. Ker bo hidroelektrarna v Jablanici zgrajena ob koncu petletke, bodo novo progo takoj elektrificirali.

Med graditvijo proge bo tudi že pripravljeno veliko, sodobno pristanišče v Pločah, kjer delajo že nekaj let. V pristanišču bodo mogle pristajati oceanske ladje. Naravni pogoji za ureditev pristanišča so ugodni. Doslej so opravili že precej dela. Nastaja novo pristaniško mesto, ki ima še veliko prihodnost.

Rudnik svinca in srebra so odprli na Kopaoniku

Petletni plan določa med drugim tudi razširitev rudnikov svinca. V okviru te naloge je bilo treba obnoviti in razširiti pomemben rudnik svinca in srebra na Kopaoniku pri Belem Brdu. V ta namen so morali napeljati daljnovod po zelo težavnem gorskem terenu in zgraditi žičnico. Delali so vso preteklo zimo. Te dni so bila težavna dela končana in rudnik je začel obratovati.

Pred letom dni bi morala Madžarska poslati sestavne dele za žičnico, odpošiljatev pa so tedaj odložili. Kmalu se je izkazalo, da s pošiljko ni več mogoče računati. Naši ljudje pa se niso odpovedali obnovi pomembnega rudnika. Zato so se sami lotili vsega dela. Direkcija rudnika Trepič je prejela nalogo, da prevzame vsa dela za zgraditev žičnice, napeljavo daljnovoda in obnovu rudnika.

Najprej so morali izdelati vse načrte, ki so jih potem razposlali domačim tovarnam v Jasenici, Jastrebcu, Valjevu itd. Hkrati so strokovnjaki za žičnico, ki so vzdrževali žičnico Zvečan—Stari trg, prostovoljno prevzeli težavno nalogo. Venčar je bilo za graditev velike žičnice zelo malo kvalificiranih delavcev, inženirja pa še sploh niso imeli. Velika večina delavcev je bila iz okoliških vasi, nekvalificiranih. Postavili je bilo treba 55 velikih nosilnih stebrov. Nastopati pa je že začela zima, ko so se najtežjega dela šele lotili. Toda kolektiv

se je zavezal, da bo delo nadaljeval tudi pozimi. V resnici ni dela zapustil noben delavec. Delali so na gorskem terenu, na 1000 metrov nadmorske višine, na zasneženih grebenih, ki so se zdeli nepristopni. Kljub mrazu ob —20 stopinj C so betonirali in v ta namen ogradiili temelje ter kurili, dokler se beton ni strdil. Do pomladi so postavili že nad 30 velikih stebrov. Potem so prihiteli na pomoč še frontne brigade. Od druge strani pa so medtem napeljali na goro elektriko od elektrarne v Zvečan.

Rudnik so slovesno odprli. Slovesnosti se je udeležil tudi minister za rudarstvo zvezne vlade Svetozar Vukmanović. Izrekel je priznanje delavcem, ki so naredili skoraj vse naprave in stroje za nad 11 km dolgo žičnico in napeljali 43 km dolg daljnovod.

V Štorah so v soboto izročili v obrat dve kupolni peči

Delovni kolektiv v Štorah, ki je prvi v železarstvu v državi, se je med drugim odlikoval tudi, da je sam zgradil dve veliki kupolni peči, ki so ju v soboto dopoldne izročili v obrat. Medtem so tudi že pripravili za obratovanje dvoimerno sušilno peč za kokile. V nekaj dneh pa bodo montirali tretji žerjavni voz v livarni, za katerega so večino sestavnih delov izdelali sami.

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Kako so si v »Savi« priborili zvezno prehodno zastavo
Hrastniške žene požrtvovalno rešujejo vprašanje pomanjkanja delovne sile
Graditev krmskih silosov — množična akcija za napredek naše živinoreje
Fizkultura — Objave

Kako so si v »Savi« priborili zvezno prehodno zastavo

Delovni kolektiv tovarne gumijastih izdelkov »Sava« v Kranju je izpolnil plan v prvi polovici leta 1949, po količini za 119,81 %, po vrednosti pa za 127,47 %; predpisano najnižjo kakovost je presegel za 92 %; z uvedbo brigadnega sistema je povečal storilnost za 6,6 %; uvedel je 9 racionalizacij in proglasil 17 udarnikov itd. Zato sta mu zvezno ministrstvo lahke industrije in centralni odbor Zveze sindikatov Jugoslavije podelila prehodno zastavo, denarno nagrado v znesku 115.000 din in naslov »zaslužnega kolektiva«.

BRIGADE PA KAKOVOST IN KOLIČINA IZDELKOV

Pred pol leta je delovni kolektiv »Sava« dobil prehodno zastavo in nagrado zvezne vlade kot najboljši v Jugoslaviji v drugi polovici lanskega leta. Napovedal je nato tekmovanje tovarnoma gumijastih izdelkov »Rekord« pri Beogradu in »Ritus« v Zagrebu.

»Treba bo najprej izboljšati organizacijo dela«, so ugotovili najboljši delavci in uslužbenci; »uvedli bomo brigadni sistem«. Razdeliti delavce na okrog 70 brigad, izvoliti brigadirje, sestaviti štabe po oddelkih podjetja in še vrhovni štab za vso tovarno — to ni majhna stvar. Prvega marca so po vseh proizvodnih oddelkih, stranskih obratih, pisarnah in v službi delavske prekrbe že začeli delati v brigadah. Brigade so sprejele obveznosti za prekorajenje operativnega plana. Uvedli so diagrame, na katerih vsak dan ugotavljajo uspehe. Vsakih 14 dni se člani brigad posvetujejo med seboj, kaj bi bilo še treba ukreniti za povečanje proizvodnje. In uspeh?

En sam primer mnogo pove. Oddelek za vulkanizacijo kolesarskih plaščev ima zastarele ročne stiskalnice. Prostor je majhen, stroji etoje tesno drug poleg drugega, vročina pa je taka, da delavci po večini delajo do pasu goli. Pred vojno sta štirim stiskalnicam streгла dva delavca, danes pa to opravi en sam. Pred uvedbo brigadnega sistema je vsak delavec izdelal na dan po 380 plaščev, sedaj pa jih napravi že 385 do 388. V tovarni imajo tudi stroj za preizkušanje kakovosti plaščev za kolesa. Pri hitrosti 40 km na uro in z nekoliko večjo obremenitvijo, kot je sicer pri vožnji s kolesom, so plaščti izdelani v tej tovarni pred vojno, vzdržali 5000 do 6000 km — zdaj odkar delajo v brigadah, pa povprečno po 10.000, nekateri pa celo do 14.000 km! Pred dobrim mesecem so v oddelku proglasili dva udarnika: Lada Krmca in Janka Ozebek. Ozebek je od marca do maja presegal tehnično normo za 7,1 %, delal pri tem plašče zelo dobre kakovosti in napravil samo 0,29 % izmetka. In Ozebek je brigadir 1. brigade. Udarnikov pa so v zadnjih mesecih proglasili v vsej tovarni 17.

SE EDEN MNOGIH NEUSPEHOV INFORMIROJEVSKE »POLITIKE«

V stari Jugoslaviji nikjer niso izdelovali plaščev za tovarne avtomobile. Se za osebone so jih delali le malo. Za vse potrebe so jih uvažali iz drugih držav. Ob koncu lanskega leta pa je dobila »Savalogo« tudi plašče za tovarne avtomobile bo treba izdelovati.

»Sava« se je lotila dela. Treba je bilo zagotoviti vse potrebne surovine. V laboratoriju so natanko preizkusili, kako morajo biti sestavljene zmesi, da bodo plašči čim dalj časa zdržali. Valjarna je dobila točna navodila, na kakšen način je treba preprijati z gumijem posebne vrste tkanine, ki jih uporabljajo za sestavljanje plaščev. Do sem je šlo še kar v redu.

Težave pa so se začele v oddelku za konfekcijo plaščev. Tu naj bi že izdelane trakove za bodoči plašč navili na posebnih strojih na okrogle valje in jih zlepli. Toda teh strojev ni bilo. Po pogodbi bi jih morala poslati Češkoslovaška do konca decembra lanskega leta, pa so prišli šele letos aprila. In še ti niso bili taki, kakršni so naročili, ampak zastareli. Tudi to je bil eden izmed mnogih sovražnih ukrepov zloglasne politike Informbiroja proti naši državi. Toda delovni kolektiv se s tem ni sprijaznil. Mehaniki so preuredili stroje z lastnimi močmi. Namesto valjev s polkroglim obodom so izdelali nove valje z ravnim obodom. Posledica je pa taka: na ravne valje navije zdaj en delavec 18 do 20 kosov v osmih urah, medtem ko sta bila pri okroglih valjih potrebna za delo dva in sta jih navila samo 8 ob istem času!

Iz konfekcije pride plašč v stroj za »bombiranje«. Tu ga zapognejo, da dobi iz prejšnje oblike ravnega valjčnega oboda tako obliko, kakršno ima že končni izdelek. Tudi ta stroj so izdelali že lani za plašče osebnih avtomobilov, letos pa so ga s tovariško pomočjo livarjev iz »Zvona« pri Ljubljani se dopolnili, da lahko izdeluje sedaj tudi plašče za tovarne avtomobile.

Plašč gre potem v vulkanizacijo. Iz njega je treba izvelči še ogrevno cev in bil bi gotov. Toda — stroja za izvlačenje ogrevnih cevi spet ni bilo. Zaman so ga čakali iz Češkoslovaške. »Si bomo pa sami pomagali«, so dejali delavci. Obratni

inženir Helmut Turzanski je izdelal osnovni načrt za stroj po svoji zamisli. Samo prospekte iz inozemstva je imel. Tehnik Bruno Skumovec je napravil nato podrobne načrte za vsak del stroja posebej. Mehanična delavnica pa je stroj naredila večidel iz železnih odpadkov. Celo posebna pomožna orodja so si morali napraviti za preoblikovanje debelih železnih plošč. Pri tem je bil najbolj iznajdljiv mehanik Aleš Zupan. Uspeh je bil kar trojen. Stroj danes že dela, medtem ko bi ga še kdo ve kako dolgo čakal iz Češkoslovaške. Uvožen bi stal 180.000 čeških kron, ki so enake dinarju, doma izdelan pa je stal samo 140.000 din. Mehanizem pa je enostavnejši kot pri čeških strojih in zato mu lahko streže manj izučen delavec. Tovariše, ki so naj-

imela dovolj pritiska; tudi te so delavske roke ukrotile. Vsak dan sproti so po zvočnikih sporočali o uspehih ali neuspehih proizvodnje. Po končanem delu pa so se delavci ustavljali pred velikim grafikonom ob izhodu, na katerem so lahko brali podatke o izvršitvi plana v drugih tovarnah gumijastih izdelkov: v »Rekordu« in »Ritusu«, pa še v pirovskem »Tigrusu« in v niškem »Balkanu«.

Se celo na dom so delavke jemale nekatera drobna dela in to prostovoljno. Fani Razdrhova je 80 ur izrezovala doma iz matičnih odtisov gumijaste tesnila in jih je napravila 50.000 Nepravilnega izostanka z dela pa tudi ni bilo skoraj nobenega več, čeprav je še precej takih delavcev, ki so s kmetov doma in so jih

Janko Ozebek, brigadir in udarnik, jemlje izdelani plašč za kolo iz vulkanizatorja. Ozebek streže štirim takšnim strojem; tehnično normo je presegal za 7,1 %, kakovost izdelkov pa precej povečal

več storili pri izdelavi novega stroja, so že predlagali za racionalizatorje.

Delavci so delali tudi mnogo ur prostovoljno pri kopianju temeljev in pri montaži novih strojev v oddelku za avtomobilske plašče. Ob koncu maja so prve plašče že izdelali in v juniju so začeli s serijsko proizvodnjo. Proizvodni plan »Sava« tudi ni ostal po količini neizpolnjen zaradi težav s stroji. Ker avtomobilskih plaščev niso mogli začeti pravočasno izdelovati, so delati še naprej gumijaste cevi, kar sicer ni bilo več v njihovem letošnjem planu.

Se več drugih stvari so izboljšali v tovarni. V oddelku, kjer vulkanizirajo razne tehnične artikule, je n. pr. Jože Markovič izpopolnil stroj za vulkanizacijo transportnih trakov, ki jih potrebujejo v tobačnih tovarnah za izdelovanje cigaret. Prej so jih napravili pri enem stroju 8 na dan, sedaj pa jih izdelajo 20 in poleg tega so še za polovico boljše kakovosti. Strokovnjaki iz tobačnih tovarn pravijo, da so ti trakovi celo boljši, kot so bili pred vojno, ko so jih samo uvažali. Ali pa drug primer. Andrej Perko je izboljšal stojalo, ki ga potrebujejo v kotlih za vulkaniziranje gumiranega blaga; s tem je povečal zmogljivost oddelka za gumiranje blaga in prihranil pri pari. S temi in drugimi izboljšavami je delovni kolektiv povečal proizvodnjo in še prihranil na leto 1.765.215 din!

BORBA ZA PLAN V POSLEDNJIH DEKADAH

Ni bilo več dolgo do konca prvega polletja, ko se je zgodila nesreča. Tovarna je bila že davno zgrajena in stroji so stari. Eden izmed dveh parnih kotlov, ki so ju kurjači že delj časa e skrbjo ogledovali, je pregorel. Količina pare se je zmanjšala skoraj na polovico. S tem je nastala nevarnost, da plana ne bodo izpolnili, kajti para ogreva mnogo vulkanizatorjev in goni stiskalnice v tovarni.

Toda delavci niso prekrizali rok. Porazdelili so največjo zmogljivost preostalega kotla na vse tri izmene. Di bi proizvajali toliko kot prej, so delavke nekaterih skupin preložile delo iz prve, dopoldanske izmene na noč, čeprav je nočno delo napornejše. V kotlarni pa so takoj pričeli kopati temelje za novi kotel, ki bo večji in boljši kot dosedanji. Samo v drugem četrtletju so napravili 6.660 prostovoljnih ur, od tega največ v kotlarni in pri opravi novega oddelka za avtomobilske plašče.

V začetku junija je bila proizvodna konferenca v Borovem. Sklicala jo je glavna direkcija industrije usnja in gumija, udeležili pa so se je zastopniki delovnih kolektivov iz vse Jugoslavije.

»Z izvršitvijo plana ne kaže dobro«, so povedali zastopniki »Sava«, ko so se vrnili. Takoj potem pa se je še bolj poostrela borba za plan. Vse junijeke nedelje so v tovarni brneli stroji. Stiskalnice so večkrat nagajale, ker para ni

čakala dela na polju. S takim početom je tovarna zaključila prvo polletje. Z nič manjšim ni stopila v drugo.

GUMIJ, INDUSTRIALIZACIJA IN ELEKTRIFIKACIJA

Malokomu je znano za kaj vse se danes pri nas gumijasti izdelki uporabljajo. Gumiramo platno za dežne plašče, podmetniki za čevlje, škornji in galoše, termoforji, pa še plašči in zračnice za kolesa in avtomobile — to je skoraj vse, kar vemo. Izdelujemo pa tudi gumijaste rebaste podplate za hribovsko in delovno obutev ter posebne vrste lepilo, ki ga čevljarji pri tem uporabljajo. Kmalu bodo izdelovali tudi podplate za ženske čevlje, ki bodo cenejši kot usnjeni in trkrat bolj trpežni.

Se mnogo več gumija se uporablja v tehniki. Za rudnike, gradbišča in opekarne zdaj prvič izdelujejo pnevmatike za transportne vozilce, ki smo jih prej samo uvažali. Tekstilci, usnarji in grafičarji dobro poznajo gumijaste prevleke, ki jih potrebujejo v tovarnah za različne kovinske valje. Tudi te potrebe zdaj prvič krijejo sami. Izdelke iz trde gume — akumulatorske škatle, plošče, palice, cevi in obroče — uporablja v velikih količinah elektroindustrija in fina mehanika. Tudi železničarji vedo, koliko se porabi gumija pri vagonjskih odbijačih, za razna tesnila in prevleke. V vseh industrijskih strokah se namesto nekdanjih usnjenih vedno bolj uporabljajo gumijasti pogonski jermeni in razna tesnila. V bolnicah imajo gumirane zdravniške predpisnice, rentgenske rokavice, posteljno platno in gumijaste dele za razne zdravniške instrumente. Veterinarji tudi zahtevajo vsako leto več gumijastih delov za instrumente.

Vse to že izdelujejo v tovarni »Sava«. Potrebo po gumijastih izdelkih pa postajajo z industrializacijo in elektrifikacijo vsak dan večje, zato bo tudi proizvodnja morala rasti. To bo mogoče. Če sedaj se je tovarna osamosvojila pri mnogih eurovinah in polizdelkih, ki jih je bilo treba prej uvažati. Iz vse Jugoslavije prihajajo sedaj pošiljke v Kranj; teče in borov katran iz bosanskih hribov in gozdov, smukec iz Makedonije, saje in destilacijski preparati nafte iz Hrvaške, kreča in kaolin iz Kamnika in Črne, posebna jeklena žica z Jesenic, »Odpad« pa pošilja cele gore starega gumija, ki jih uporabljajo kot dodatek h kavčuku.

V tovarni bodo proizvajali več izučeni delavcev. V industrijskih šoli sta bila do sedaj dva razreda z 42 vajenci, eseni pa bo odprt tretji, tako da bo skupno obiskovalo šolo okrog 80 učencev. Že v prvem polletju je bila šola najboljša izmed vseh šol industrije usnja in gumija v Jugoslaviji, ob koncu šolekega leta pa je dobila prehodno zastavo vseh industrijskih šol na Gorenjskem. Razen tega je uspešno končalo razne tovarniške tečaje še 47 drugih delavcev.

Resolucija pripadnikov romunske nacionalne manjšine ob novih lažeh proti FLR Jugoslaviji

Vršac, 8. avg. Ob novih podlih lažeh nekaterih voditeljev Romunske delavske partije o naši državi so imeli delovni kmetje, zadrugarji in nezadružniki romunske vasi Vojvodinci v okraju Vršac, protestni miting. V resoluciji, ki so jo izdali na mitingu, je rečeno med drugim:

«Z ogorčenjem obsojamo poslednje lažne in provokatorske izjave nekaterih

voditeljev romunske delavske partije, da se na meji Jugoslavije proti Romuniji grade utrbe za napad proti Romuniji in Sovjetski zvezi. Naša vas je prav na meji in mi smo priče, da je vse to laž. Zavedajoč se, da je ta gonja laži kontrarevolucionarna in da je resnica na naši strani, mi pod vodstvom naše slavne Partije smelo korakamo k novim zmagam v izgradnji socializma v naši skupni domovini FLRJ.»

Tradicionalne slovaške narodne svečanosti v Bačkem Petrovcu

Bački Petrovac, 8. avgusta. V nedeljo so se v Bačkem Petrovcu na svečan način začele, tradicionalne slovaške narodne svečanosti. Svečanost je otvoril Juraj Spevak, sekretar odbora za Slovake pri Zvezi kulturno-prosvetnih društev Vojvodine. Poleg mnogih Slovkov iz Bačkega Petrovca in številnih gostov od zunaj, so se svečanosti udeležili predstavniki oblasti, množičnih organizacij in Jugoslovanske armade.

Medtem ko sta bila lansko leto samo dve kmetijski obdelovalni zadrugi z okrog 200 člani, je danes devet kmetijskih obdelovalnih združ, v katerih so samo Slovaki. Skupno število Slovkov, ki so člani obdelovalnih združ znaša 5000.

Nato je na svečanosti govoril predsednik glavnega izvršnega odbora APV Luka Mrkiš, nakar so poslali pozdravne brzojavke maršalu Titu, Centralnemu komiteju KPJ in sekretarju Centralnega komiteja KP Srbije tov. Stamboliću.

V brzojavki maršalu Titu se poudarja, da sta enakopravnost in možnost vsestranskega razvoja slovaške narodnostne manjšine rezultat pravilne rešitve nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Slovaki v FLRJ, ki so zbrani okrog svoje Partije, gradijo danes skupaj z ostalimi jugoslovanskimi narodi boljše in srečnejšo bodočnost. O tem pričajo doseženi uspehi na vseh področjih. Kot soudeleženci v veličastni borbi za zgraditev socializma z ogorčenjem odbijajo zloglasno resolucijo Informbiroja in obljublajo maršalu Titu, da bodo na vse napade in laži odgovorili z vztrajnim delom.

Francoski književnik Jean Cassou v Jugoslaviji

Na povabilo Zveze književnikov Jugoslavije je pred dnevi prišel v Beograd francoski književnik Jean Cassou. Približno literat se bo zadržal v naši državi mesec dni. Da bi našo državo čim bolj spoznal, si bo skupaj z ženo in hčerko ogledal razen Beograda še druga naša mesta in kraje.

Jean Cassou pripada generaciji francoskih književnikov, za formiranje katere je bila odločilna prva svetovna vojna. Že v svojih prvih književnih delih kaže veliko zanimanje za realno življenje in napredno kulturo ter se pridružuje skupini književnikov in javnih delavcev, zbranih okoli Rolandove revije »L'Europe«, ki je bila najboljše in ena najnaprednejših francoskih revij med obema vojnama.

V času odkritih priprav fašistične napačnosti in izdajstva francoskega naroda s strani vladajočih krogov je stal Jean Cassou skupno z najnaprednejšimi kulturnimi delavci v prvih vrstah kulturne fronte proti fašističnemu barbarstvu. V vsem času vojne je ostal zvest velikim svobodoljubnim tradicijam francoske kulture in francoskega ljudstva.

Razen obsežnega književnega dela je prevajal Jean Cassou iz španščine klasična in sodobna književna dela. Razen tega je napisal obširne in dokumentirane študije o velikih ustvarjalcih Cervantesu, Tolstoju, Goyu in Mannetu. Pri nas smo po vojni prevedli njegov znani roman iz zgodovinskih dni pariške komune — »Pariški pokolj«.

Jean Cassou, znana osebnost v francoskem kulturnem življenju, je sedaj glavni urednik revije »L'Europe«, direktor Umetniške galerije in preednik Zdruga francoskih intelektualcev.

V južni Kitajski so ustanovili kolono NOA Kitajske

Peking, 8. avg. Agencija Nova Kitajska poroča, da je bila ob 22. obletnici ustanovitve narodnoosvobodilne vojske ustanovljena po ukazu revolucionarnega vojaškega odbora kitajskega ljudstva kolona narodnoosvobodilne vojske na meji pokrajini Kwangtung—Kwangsi. Kolona je sestavljena iz partizanskih sil, ki se v teh delih borijo od leta 1943. In bo pomagala pri prodiranju narodnoosvobodilne vojske na juž. Za poveljnika kolone je določen general Liang Kvang, za pomočnika pa general Tang Caju. Štab te kolone je pooblaščen, da podpiše regionalne sporazume o miru s sleherno kumintanško enoto, oziroma pokrajinsko vlado iz teh pokrajin na podlagi sporazuma »o domačem miru«, ki ga je predlagal Mao Ce Tung 15. aprila.

Veliki uspehi inženirskih čet

Peking, 8. avg. Agencija Nova Kitajska poroča, da so inženirske enote narodnoosvobodilne vojske z rekordno nagljo zgradile mostove na cesti Čangša—Kiang v srednjem Kiangsiju, ki jih je uničila med svojim umikom 23. kumintanška armada. V enem tednu je bataljon inženirskih enot zgradil 19 mostov, druga četa pa je v 24 urah zgradila most s šestimi oboki.

Volivno sodelovanje avstrijske ljudske stranke z nacisti

Dunaj, 8. avg. (Tanjug). Ker je avstrijska ljudska stranka določila za svoje kandidate na bližnjih parlamentarnih volitvah na Štajerskem že številne naciste, med katerimi je tudi neki registrirani vojni zločinec, so sedaj prav tako v drugih delih Avstrije razgovori, da bi znani hitlerjevci podpirali pri volitvah ljudsko stranko. V gornji Avstriji so v tem smislu že dosegli sporazum z bivšimi nacističnimi voditelji v Oberweisu. V okraju Mühlviertel sta imela državni pooblaščenec za ta okraj Blechsell in direktor varnostne direkcije za isti okraj Sebiner razgovore z nacisti, nakar je bil konec julija sestanek, ki se ga je udeležilo 60 nacistov.

Trgovinska pogodba med Avstrijo in triconijem podaljšana v škodo Avstrije

Dunaj, 8. avg. (Tanjug). Na Dunaju so bili končani razgovori med delegacijama Avstrije in triconije o podaljšanju avstro-triconske trgovinske pogodbe. V tej zvezi poudarja napredni avstrijski tisk, da podaljšanje pogodbe s triconijo pomeni veliko škodo za Avstrijo, kajti v podaljšanju sploh ni določeno povečanje izvoza avstrijskih gotovih izdelkov, temveč samo povečanje izvoza surovin.

Borba Jošidina vlade proti delavskemu razredu

Fenjang, 8. avg. Tass poroča: Jošidina vlada in ameriške oblasti so zadnji čas povečale preganjanje demokratičnih sil na Japonskem kakor znano, je Jošidina vlada izzvala številne incidente na japonskih železnih v zvezi z množičnimi odpusti železnikarjev in obtožila te incidentov Komunistično partijo Japonske.

Ker ji ta obtožba ni zadoščala, da bi začela široko ofenzivo proti delavskemu razredu, je v izzivalne namene izbrala tudi smrt Šimojame, glavnega direktorja japonskih železnic. Šigar truplo so našli prejšnji mesec v Tokiu. V vladnem poročilu, ki je bilo izdano v tej zvezi, se trdi, da so Šimojamo ubili komunisti.

To poročilo je izbrala japonska reakcija za še bolj surova nasilja nad delovnimi ljudmi. Pred kratkim pa je bilo ugotovljeno, da je Šimojama napravil samomor iz protesta proti Mac Arthurovi politiki množičnega odpustanja japonskih železnikarjev. Pri tem je Mac Arthurov štab prepovedal Jošidini vladi, da bi objavila kakršna koli dejstva o smrti Šimojame.

Hrastniške žene požrtvovalno rešujejo vprašanje pomanjkanja delovne sile

Prav v tekmovalstvu za teden matere in otroka so tudi hrastniške žene pokazale, da pravilno razumejo pomen tega tekmovalstva. Do sedaj so prispevale največ s prostovoljnimi delom.

Hrastniški rudnik ima svojo ekonomijo, ki pa je bila v glavnem prepuščena le skrbi posrednih ljudi. Ti vsa dela na njej niso zmogli. Organizacija AFZ je uvidela, da je nujno potrebno ekonomijo čimprej obdelati. Sklenila je, da bo prevzela to delo. Res se je v času največjega dela na ekonomiji odzvalo vsakokrat tudi po 30 do 40 žena, ki so plele, okopavale, sadile in opravile vsa dela, ki so bila nujno potrebna. Pri košnji so pomagali tudi moški, ki so kosili, žene pa so sušile in spravile seno pod streho. Pri tem delu so opravili skupno nad 2500 prostovoljnih ur, kar je preko 75% obveznosti, ki so jih sprejele skupno z OF.

Posebno je treba poudariti razumevanje, katerega so pokazale hrastniške žene pri pridobivanju delovne sile. To vprašanje je bilo posebno pereče pri gradnji samskega doma v Hrastniku. Tu so bili v glavnem zaposleni poklicni delavci — zidarji, ki so plan dela zelo težko dosegali prav zaradi pomanjkanja delovne sile. Žene so se med seboj in skupno s člani Fronte posvetovale in šle pomagat zidarjem pri gradnji samskega doma.

Pred dobrim mesecem se je prijavilo 18 žena, ki so se obvezale, da bodo pomagale s štiriurnim dnevnim delom. Vodstvo gradbišča jih je sprejelo z velikim veseljem in jih zaposlilo pri prenašanju opeke in malte, ker je prav za to delo najbolj primanjlovala delavcev. Seveda je bilo delo v začetku precej težavno, ker ga žene niso bile navajene. V teku meseca jih je nekaj tudi odstopilo, ker niso zmogle prevelikega napora, poleg tega pa tudi niso pokazale posebnega zanimanja in veselja do dela. Ostale so le najboljše. Te so se izkazale kot vestne in požrtvovalne delavke. Marsikatera od njih se že lahko kosa z moškimi. Nekatero so tako pridne, da odležejo tudi za dva povprečna moška, pravi tovariš delovodja, ki je z delom žena zelo zadovoljen in jih kar ne more prehladiti. »Poglejte samo Drobeš Emo in Voga Fani. Ti dve prenašata in razvažata opeko po stavbi do zidarjev. Vsaka naredi v štirih urah toliko, kot dva slabjša delavca ves dan. Pa tudi druge žene so zelo pridne in se izkažejo pri svojem delu.«

Dnevno normo presegajo žene povprečno za 20 do 25%, kar nekaterim celo ni bilo prav po volji. Ko so videli, da žene ne bodo popustile, pač pa da delajo iz dneva v dan bolje, so se tudi stalni delavci »razjezili« in pričeli z načrtnejšim delom, kar je celotnemu gradbišču zelo koristilo, saj bo na ta način delo veliko hitreje izvršeno, kot pa bi bilo brez pomoči žena.

Žene so se sicer obvezale, da bodo delale samo en mesec, a tovarišica Predovnik Rezka, ki je zelo agilna, pravi, da so pripravljene delati še naprej. Hočejo pa tudi, da naj jim uprava gradbišča preskrbi odgovarjajoče živilske nakaznice in nudi tudi ostale ugodnosti, ki pripadajo drugim delavcem.

Hrastniške žene so tako ponovno dokazale, da tudi pri težjih delih lahko nadomestuje moško delovno silo žena, ob koncu tekmovalstva pa se bodo prav eno lahko izkazale z lepimi uspehi, ki so jih že in jih bodo še dosegle pri delu za skupnost.

M. V.

Ljutomerski okraj napoveduje tekmovalje v pridobivanju delovnih moči

Aktivisti ljutomerskega okraja so sklenili, da je treba s pomočjo OF čim bolj pozitivno akcijo za mobilizacijo delovnih moči. V ta namen napoveduje ljutomerski okraj vsem okrajem v Sloveniji tekmovalje Tekmovalni bodo: kateri okraj bo prej izpolnil in presejal plan za odposiljanje delovnih rezerv v industrijo in kateri okraj bo prej sestavil vse potrebne frontne gradbene brigade.

V LITIJSKI PREDILNICI SO ŽENE S PROSTOVOLJNIM DELOM POMAGALE, DA JE BIL PLAN IZPOLNEN

V predilnici Litija leži odgovornost za izpolnjevanje plana v glavnem na ramah žena. Saj šteje delovni kolektiv tudi 75 odstotkov ženske delovne sile. V tovarni je v prvem polletju nastal zastoj, ker stroji zaradi pomanjkanja električnega toka nekaj dni niso obratovali. Da bi pa vrzel v produkciji, ki je nastala zaradi tega, čimprej odpravili, je tovarniški kolektiv sklenil, da bo organiziral prostovoljno nedeljsko delo. Delavci in delavke so ta sklep sprejeli kot svojo obveznost in že takoj prvo nedeljo v juniju jih je večina delala. Uspeh ni izostal. Plan je bil kljub težavam dosežen 98,7 odstotka. Pri tem uspehu pa so brez dvoma prav žene doprinesle največji delež.

Četku zamenjala moškega. Ona je sedaj prva žena izpahalnica v tem podjetju. Tudi Prelogar Pavla, ki je bila prej služkinja, je prišla v tovarno. V mesecu gozdarstva se je prijavila v gozdarsko frontno brigado. Po končanem delu v gozdu se ni več hotela vrniti na staro službeno mesto. Stopila je v predilnico v Litiji. Tu je zdaj zaposlena kot prvi ženski vozač preje in je tudi zamenjala moško delovno silo.

Bili so primeri res požrtvovalnega dela, s katerim so se odlikovale naše žene, pripoveduje tov. Darinka, članica sindikalnega odbora, ki kar ne more pozabiti, kakšen delovni polet je vladal tiste dni v njihovi tovarni. Tovarišica Volčanšek Anžela, na pogled slabotno dekle, je vztrajala pri stroju od zgodnje ure in pozno v noč, čeprav so jo pri tem že hoteli zamenjati drugi. Tudi predci Karlovšek Ana in Marija sta delali z vso vno. Ana je bila v znak priznanja za njeno požrtvovalno in predano delo sprejeta za kandidatko KP. Tudi Rink Pavla, mati petih otrok, je s svojim delom prikazala, kakšen je nov lik žene, ki se z zavestjo bori za boljše življenje svojih otrok. Omeniti pa je treba tudi Nograšek Ano, ki je prišla na novo v predilnico 1. julija in je že takoj v za-

Mnogo žena je zaposlenih v predilnici v Litiji. Večina od njih so matere, ki so bile v stari Jugoslaviji vedno v skrbeh, kam bodo med svojim delovnim časom dale otroke. Ves dan so bile v mislih pri njih in v skrbeh, da se jim ne bi kaj zgodilo. Sedaj pa ima predilnica Litija svoj dom igre in dela. V njem je sedaj okrog 60 otrok. Tja jih pripeljejo matere jutraj, ko gredo v službo, po končanem delu pa pridejo zopet po nje. Malčki so v poletnem času ves čas na prostem, kjer se igrajo. V primeru slabše vremena pa se igrajo v prostornih sobah DID-a. Tu se bodo že v nežni mladosti naučili mnogo lepega in koristnega. Obenem se v njih tudi že razvijajo prve kali ljubezni do domovine, ki že v rani mladosti skrbijo za njih vzgojo, napredek in razvedrilo.

Frontovci novomeškega okraja uspešno rom. gajo pri košnji na državnih posestvih

Uprava državnih posestev v Črmošnjicah, ki spada pod kočevsko direkcijo RKGS, se je pred tedni obrnila na frontne organizacije novomeškega okraja s prošnjo za pomoč pri košnji in sušenju sena. Na stotine hektarjev nepokošenih travnikov se klice po koscih in grabljicah, so na sestankih povedali aktivisti frontovcev. Odziv je bil dober. Prvo nedeljo je 127 koscev in 50 grabljic pokosilo nad 35 ha travnikov na Biatniku in posušilo 80% pokošene trave. Prehodno okrajno zastavico so odnesli s seboj kmetije iz Bele cerkve, ki so nato med tednom zbrali v svojih vaseh še več prostovoljcev. Naslednjo nedeljo je tekmovalo na Gabru 120 koscev in grabljic iz Novega mesta, št. Petra, Bele cerkve in s kmetijske šole na Grmu, iz Črmošnjic pa je prišlo okoli 80 prostovoljcev. Tokrat so novomeški frontovci pokosili dobrih 20 ha travnikov, prehodno zastavico pa so vdrugič odnesli zavedni frontovci iz Bele cerkve. Tudi zadnjo nedeljo se je zbralo 90 koscev in prav toliko grabljic in grabljačev, ki so na težavnem terenu na Štalah pokosili 16 ha Najdelavnejša je bila skupina 36 frontovcev iz subokrajnske vasi Hinje, ki je dobila tudi prehodno zastavico Hinčani so kosili brez prestopka ves dan. K uspehi akciji so največ pripomogli člani Zveze borcev iz Novega mesta in okolice ter članice novomeške organizacije AFZ.

Tako so frontovci novomeškega okraja dosegli s prostovoljnimi nedeljskim delom pokosili nad 71 ha travnikov. Za prevojo prehrano in organizacijo dela je bilo dobro preskrbljeno, zato so zagotovljene tudi nadaljnje uspešne nedeljske akcije. Zavedni kmetje in nameščenci iz Novega mesta in okolice so obljubili upravi v Črmošnjicah, da bodo pomagali pri košnji, dokler ne bodo vsi travniki pokošeni.

400 frontovcev je s prostovoljnimi delom proslavilo obletnico V. kongresa KP Jugoslavije

Trbovlje, 8. avg. — Prebivalci zasavskega rudarskega bazena so včeraj z množičnim prostovoljnim delom proslavili obletnico V. kongresa Komunistične partije Jugoslavije. V vsem trbovljskem okraju je delalo okrog 4000 frontovcev. Prostovoljci so delali v rudnikih Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, pri gradnji ceste »Mihe Marinka«, pri gradnji združnih domov in opekarne ter vodovoda v Trbovljah. Prostovoljci so opravili dela v

Trbovlje, 8. avg. — Prebivalci zasavskega rudarskega bazena so včeraj z množičnim prostovoljnim delom proslavili obletnico V. kongresa Komunistične partije Jugoslavije. V vsem trbovljskem okraju je delalo okrog 4000 frontovcev. Prostovoljci so delali v rudnikih Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, pri gradnji ceste »Mihe Marinka«, pri gradnji združnih domov in opekarne ter vodovoda v Trbovljah. Prostovoljci so opravili dela v

Na našem podežlju je še na tisoče odvisnih delovnih moči, ki jih je treba pritegniti v industrijsko proizvodnjo in jim tako zagotoviti boljše življenje!

Dunajske ljudske moči se sprejele ameriške vojaške šefe s protesti in obsodbami

Dunaj, 8. avg. (Tanjug). Po obisku in tajnih razgovorih v Zapadni Nemčiji, Veliki Britaniji in Franciji so ameriški vojaški šefi prispeli včeraj popoldne na Dunaj. Kakor v drugih zapadnoevropskih prestolnicah so jih tudi na Dunaju ljudske množice sprejele s protesti in obsodbami.

Associated Press poroča, da je na cesti med letališčem in Dunajem, po kateri so šli ameriški vojaški šefi, prebivalstvo Dunaja in okolice izobesilo in napisalo nešteto gesel, s katerimi je protestiralo proti njihovu prihodu na Dunaj in prizadevanju zapadnih zasedbenih

oblasti, da bi znova militarizirale Avstrijo. Med gesli so bila najbolj značilna naslednja: »Bradley, pojdi domov, Avstrija noče umirati za tebe!«, »Ven z ameriški vojnimi hujskačici!«, »Bradley, pojdi domov, nimaš kaj iskati v Avstriji!«.

Avstrijski napredni tisk prav tako obsoja obisk ameriških generalov in poudarja, da so ameriški generali prišli v Evropo, da bi »pregledali topovsko hrano in pripravili teren, da bi se ZDA otrsle presežka vojnega materiala.« Tisk ironično pripominja, da so »ameriški monopolisti pripravljene braniti svoje zasluzke do poslednjega Evropace«.

Ekonomsko-socialni svet zavrnil sovjetsko resolucijo o prisilnem delu

Zeneva, 8. avg. Tass poroča: Ekonomsko-socialni svet je končal razpravo o vprašanju tako imenovanega prisilnega dela. Svet je obravnaval dve resoluciji. Načrt resolucije Sovjetske zveze predlaga, naj bi Ekonomsko-socialni svet zaradi popolne in stvarne ugotovitve delovnih pogojev v vseh suverenih državah kakor tudi v kolonijah in na nesamoupravljanih ozemljih ustanovi mednarodno komisijo, ki bi jo sestavljali predstavniki sindikatov osemdesetih držav in predstavniki Svetovne sindikalne federacije, konfederacije dela Latinske Amerike, krščanskih sindikatov in drugih.

Držav izjavil proti temu predlogu in zahteval nekatero spremembo. Britanski in ameriški predstavniki, ki so spuščali v grobo klevetanje Sovjetske zveze, so ostražitočili vse napose, da bi onemogočili sprejem sovjetskega načrta resolucije in hkrati uveljavili ameriški predlog brez kakršnih koli sprememb. Predlog sovjetske delegacije so zavrnil. V načrt ameriškega predloga so sprejeli nekaj »opravkov«, ki so jih predlagale delegacije Danske, Brazilije in Indije. Skupno s temi popravki je bila sprejeta resolucija ZDA v novi obliki.

Ameriška resolucija se omejuje na odobritev poročil Mednarodne organizacije dela o prisilnem delu. Prav tako zahteva centralnemu sekretarju OZN, naj zaprosi tiste vlade, ki še niso odgovorile na vprašanje, če soglašajo s tem, da bi sodelovale pri obravnavanju te stvari. Da svoj odgovor pošljejo do desetega zasedanja Ekonomsko-socialnega sveta.

Ameriška resolucija se omejuje na odobritev poročil Mednarodne organizacije dela o prisilnem delu. Prav tako zahteva centralnemu sekretarju OZN, naj zaprosi tiste vlade, ki še niso odgovorile na vprašanje, če soglašajo s tem, da bi sodelovale pri obravnavanju te stvari. Da svoj odgovor pošljejo do desetega zasedanja Ekonomsko-socialnega sveta.

TEŽKI ŽIVLJENJSKI POGOJI DELOVNIH LJUDI V ARGENTINI

New York, 8. avgusta. Tass poroča: Medsestnik Nuevo Era, ki izhaja v Buenos Airesu objavlja članek o težkih vaških ekonomskih težavah v Argentini. Proizvodnja stalno nazaduje, v mnogih tovarnah delajo samo nekaj dni v tednu, življenjski stroški pa so se potrojili v zadnjih petih letih zaradi vedno hujšega ekonomskega položaja.

IZREDNO STANJE NA HAVAJIH

London, 8. avgusta. Associated Press poroča, da je havajski guverner razglasil izredno stanje, da bi tako zahteval obalnih delavcev, ki traja že 25 dni. Guverner je pozval sindikat obalnih delavcev, naj zapove delavcem, da se vrnejo na delo, ker bo sicer s posebnimi ukrepi zahteval, da se vrnejo na delo. Toda delavci niso pristali na to, kar bi sodelovali pri obnavljanju te stvari. Da svoj odgovor pošljejo do desetega zasedanja Ekonomsko-socialnega sveta.

Z VSEGA SVETA

LONDON. — Associated Press poroča, da znaša dolg Velike Britanije inozemstvu okrog 300 milij. funtov štirinogov ozir. milijardo 200.000 dolarjev. Od te vsote dolguje v Britanijo Kanadi 300 milijonov dolarjev, ZDA 400 milijonov dolarjev, »stanek so pa dolgov v okviru Marshallovega načrta in neplačani račun. Indiji in Egiptu za gradivo, ki ga je Velika Britanija kupila od teh dežel med vojno.

NEW YORK. — Tass poroča, da je direktor prosvotne uprave v državi New York Spolting poslal vsem književnim šolskim upravam navodila, po katerih naj se odpuste iz službe vsi učitelji, o katerih domnevajo, da se ukvarjajo s »subverzivno dejavnostjo«. Predstavniki ameriške delavske stranke je izjavil, da pomeni ta ukrep uvedbo terorističnega sistema nad učitelji.

LONDON. — Tass poroča, da so britanski reakcionarni krogi še nadalje zavzajajo za izpostavo nacističnega vojnega zločinca Hitlerjevega feldmaršala von Mansteina. »Hitler« objavlja pismo bivšega ministra brez listnice med vojno lorda Frankeja, v katerem predlaga »pravilno obrambo« za feldmaršala von Mansteina, ki ga bo sodilo britansko vojaško sodišče v Nemčiji za zločine, ki jih je zakrivil med vojno. Haneko obžaluje, da bo sploh prišlo do razprave.

LONDON. — Izvršni odbor laburistične stranke je izključil iz stranke zamenega člana Spodnjega doma Listerja Hachinsona, ker se je ravnal »po Zlatoustovi liniji« in se izjavil proti Atlantikskemu paktu. Hachinson je bil prvi izvoljen v Manchesteru leta 1945. Dosegel so izključili iz laburistične stranke pet poslancev, ker so grajali politiko vodstva stranke in laburistične stranke.

OTTAWA. — 4500 delavcev podletja za izdelavo kmetijskih strojev »Massey Harris« v Torontu je začelo stavkati v protest proti nezakonitemu odpustu predsednika torontske podružnice sindikata delavcev avtomobilske industrije. Delavci se ne bodo vrnili na delo vse dokler, dokler ne bo vodja njihovega sindikata zopet na svojem mestu.

Katastrofalen potres v Ekvadorju

New York, 8. avg. (Tanjug). Po zadnjih poročilih tujih agencij so se pri nedavnem katastrofalnem potresu v Ekvadorju celi grobeni planinskih masiva Andov zvalili v oblast Peltiteja. Po potresu prizadeto področje meri nad 300 kvadratnih milj ob pobočjih Andov. V mestu Ambato je bilo uničenih 80% hiš, mesto Peltiteo tretje po velikosti, na je stravnano z zemljo. V mestih Guano Patate in Plarar prav tako ni ostala cela skoraj nobena hiša. Med potresom se prestopila bregovska roka Ambato. V reko Patate se je zrušil planinski masiv, tako da grozijo velike nevarnosti. Obliži izdajajo nune ukrepe za preprečevanje poplav. Po izjavi predsednika Ekvadorja znaša število mrtvih doslej 4600.

Graditev krmskih silosov - množična akcija za napredek naše živinoreje

Povečanje kmetijske proizvodnje v Sloveniji pomeni večidel nalogo, da moramo kar najbolj razviti živinorejo. Čeprav bomo seveda morali razvijati vse kmetijske panoge in si stalno prizadevati, da se poveča donos v poljedelstvu, vinogradništvu, sadjarstvu itd., vendar je in bo prva naloga posvetiti vse sile povečanju živinorejske proizvodnje.

To pa pomeni, da bo morala vsa Slovenija kot izrazita živinorejska dežela mnogo bolj izkoristiti krmsko bazo, tako da bomo v primeri s površino zemlje redili mnogo več živine kakor doslej. Razumljivo je, da ni mogoč velik, skokovit porast živine že v enem samem letu. Toda naši živinorejski plani, ki računajo le po nekaj odstotkov prirasta na leto, so popolnoma realni, kar je dokazal tudi popis živine. Staro gledanje pa bi bilo, če bi se kratkotalno zadovoljili s kapitalističnim »pospeševanjem živinoreje« in če bi le čakali, da se živina razmnoži, ne da bi tudi posegli po novih, v pravem pomenu besede revolucionarnih ukrepih za povečanje živinorejske proizvodnje.

Obvezna reja živine, predpisana po krajevnih in posestnih razmerah, po krmški bazi, je ekonomski ukrep države v razdobju, ko je potrebno trdno planiranje živinoreje v vseh sektorjih. Predpisi o obvezni reji pa neposredno narekujejo največjo skrb, da bodo živinorejci mnogo bolj izkoristili krmsko bazo. Zagotoviti je treba dovolj krme, ki naj bo tudi zares dobra, za večje število živine.

Kako slabo smo v Sloveniji izkoristili krmsko bazo, kaže najbolje primer, da velika večina kmetov ni niti poznala krmških silosov. Silose za kisanje in hranjevanje zimske krme so imeli le nekateri večji kmetje. Poznali pa so le beton-eke silose, navadno enega samega tipa. Nihče ni vedel, da bi si mogoč elehneri kmet urediti večji ali manjši silos sam, brez cementa in strokovnih delavcev. V zimah, ki so sledile elabim letini za krmo, so bili kmetje večkrat prisiljeni klati plemensko živino, če je že niso mogli prehraniti do paše s slabo rezanico ali samo slamo. Večkrat je pošla tudi slama. Molznost krav se je veseli pozimi zelo zmanjšala, ker živinorejci niso imeli močnejših krmil.

Podobne napake stare živinoreje se še vedno ponavljajo. Niti pri obdelovalnih združenjih se še niso marsikje otresli starokopitnosti v živinoreji. Začeli so sicer graditi skupne hleve, ponekod tudi zelo »moderne«, takšne kakršne so projektirali pred vojno nemški strokovnjaki, ki so jih mnogi naši tehniiki precej nekritično posnemali. Šele letos si je počasi začelo utirati pot spoznanje, da ni vse »moderno«, kar je najdražje in zgrajeno iz betona ter da živina v betonskih hlevih pogosteje oboleva. Sprevideli smo, da pri pospeševanju živinoreje ne gre predvsem za graditev hlevov, gre pa za popolno izkoristitve krmške baze, za povečanje števila živine in za socialistične delovne načine; gre za uvedbo realnih norm tudi v živinoreji, n. pr. za rejo velikih čred goveda in prašičev na prostem, kakor so začeli živino z velikim uspehom rediti na Kočevskem.

Med novimi ukrepi za razvoj živinoreje pri nas je eden najpomembnejših, da si vse obdelovalne združenje in živinorejci sploh takoj uredijo krmške silose. Po-

trebna bo obsežna propagandna akcija, ki se bo prihodnje dni začela, da se bodo živinorejci seznanili s preprostimi silosi, spoznali njihov velik pomen in jih začeli pripravljati, tako da jih bodo jeseni že napolnili in uporabili razen zelene krme tudi vse zelene in druge ostanke pridelkov, ki so doslej navadno ostali neizkoristeni. Zda pa so še zadnji dnevi za setev strniščnih posevkov krmških rastlin. Zlasti je priporočljivo, da povsod, kjer imajo seme, posejajo čim več koruze, ki da največ zelene mase. Prav tako kaže pridelovati sončnice in sivek Mečanice koruznice z deteljo in listjem pese, repe itd., da izvrstno, močno krmo. Kako velikega pomena je kisanje krme za zimo, sprevidimo iz tega, da bi mogoč skoraj sleherno gospodarstvo in zlasti močnejše zadržaje prihraniti najmanj tretjino sena, če bi kisale za zimo krmo. To pa pomeni toliko, kakor če bi se površina travnikov v Sloveniji povečala za tretjino ali celo do polovice. Z drugo besedo: Če bi bila krmška baza - predvsem travniki - že zdaj popolnoma izkoristena, bi zaradi uvedbe silosov bilo mogoče povečati število goveje živine (in celo tudi prašičev) od tretjine do polovice. Krmška baza pa seveda ni še zdaleč dobro izkoristena.

Akcija za graditev preprostih silosov mora postati v resnici množična. To pa bo lahko doseči, saj bo pri nji sodelovala Fronta. Tehničnih ovir ne bo in nikjer se tudi ne bodo mogli izgovarjati na pomanjkanje delovnih moči ter gradiva. Ti silosi ne zahtevajo cementa. Marsikje jih bo celo mogoče urediti brez vsakega gradiva, razen plasti ilovice in slame za kritje. Ureditve silosov bo zlasti olajšana v krajih z neproputno ilovnato zemljo, ker je glavna zahteva da v silosno jamo med krmo ne prodira voda. Silose pa bo mogoče urediti tudi nad zemljo, na primer na tleh v obliki velikega korita, kjer krmo nakopičimo v podolgovati, tudi do nekaj deset metrov dolgi kopici. Krmo lahko stlačimo s pomočjo živine, narkar jo dobro pokrijemo in zavarujemo pred vodo. Gre torej tudi za nove načine urejevanja silosov, v nasprotju s predhodki, da mora biti silos betonski in le zaključen ter pokrit v obliki stožca.

Izpolnitev živinorejskega plana in proizvodni uspehi obdelovalnih združenj so zelo odvisni od akcije za ureditev preprostih silosov. To bodo združniki nedvomno sprevideli, zato smemo pričakovati, da bo akcija uspešna.

Vojvodinski pridelovalci oddali že okoli 6000 vagonov žita

Kmetijska obdelovalna združenja, kmetijska posestva in zasebna gospodarstva AP Vojvodine so oddala državi do 5. avgusta okrog 6000 vagonov žita. Med okraji, ki so najhitreje in najzavredneje izpolnili svojo dolžnost, se odlikuje bešejski okraj. V nekaj dneh so odkupili 421 vagonov žita. Samo v enem dnevu so delavci socialističnega sektorja oddali okrog 140 vagonov žita. Povprečno so vsak dan odkupili 20 do 25 vagonov. V kiškinskem okraju so odkupili 400, v odžačkem okraju pa 202 vagona. V begejskem okraju so 1. avgusta odkupili samo 42 stotov, 2. avgusta pa že nad 20 vagonov.

20 kilometrov dolg ribnik za gojitev postrvi

Ponikovalnico Gacko v Liki spremeni- nio v eno največjih ribogojnic domačih in kalifornijskih postrvi. Dolga je okrog 20 km in je že sama po sebi zelo pri- meren ribnik, pri katerem niso potreb- ni nikaka investicijska dela. Znatno viš- ja temperatura vode na mestu, kjer vo- da ponikne, je naravni jez, tako da le- bez rib popolnoma onemogočen.

Na Gacki v liskem Lešču so ustanov- il ribogojnico »Gacka«, ki se je spo- četka zaradi pomanjkanja postrvi za raz- plod borila v velikimi težavami. Prvo leto so v Gacki ujeli samo 90 postrvi, ki so prihodnje leto dale 180.000 postrv- nih iker. S tem je bila ustvarjena pod- laga za intenzivnejše delo. Ob koncu leta 1948 so v reki ujeli okrog 6000 po- strvi za razmnoževanje. Ribogojnica ima velik pomen za napredek ribištva na Hrvaškem. Zda je niena glavna nalo- ga gojitev plemenskih postrvi za vsa ri- bogojnice in vlaganje mladice v vse pla- ninske reke ter potoka na Hrvaškem. Pri tem so dosegli pomembne uspehe. Letos so vložili v Gacko okrog milijon iker domače in stotisoč iker kalifornij- ske postrvi. Pozimi bodo vložili še en milijon 350.000 iker. Lani so vložili ribe tudi v Plitvička jezera. Večjo količino iker so dali tudi ribogojnicam Olinu in Vituniju pri Ogulinu.

Razen tega so organizirali lov in od- kup rakov iz velikih rek in potokov, ki so znani po svoji dobri kakovosti tudi v tuini. Povprečna teža teh rakov do- sega 250 gr. Ribogojnica je ustanovila v vseh vaseh okrajev Gračac, Gospič in Titova Korenica odkupne postaje, ki kupujejo rake po vezanih cenah. V letoš- nji sezoni so odkupili 5000 kg rakov.

Ribogojnica ima moderno drstišče z zmogljivostjo 2 milijona iker. Zgrajenih je bilo 5 bazenov za gojitev enoletnih in mlajših kalifornijskih postrvi. Delavci so sami popolnoma obnovili električno cen- tralo. Centrala bo kmalu dala električno energijo vsem vaseh na Gackem po- lju. Lani so začeli graditi veliko uprav- no poslopje. V njegovih kleti bodo ure- dili drstišče za dva milijona iker. V po- slopiju bodo prostori za teanje, na ka- terih se bo usposabljal nižji ribiški ka-

metom poseveča uprava šole največjo po- zornost, da se kolektiv pravilno politično gradi s pomočjo mladinske organizacije. Samo politično dobro zgrajen prometnik, od katerega je odvisno vse politično življenje na postaji, bo lahko nudil ekup- nosti to, za kar je bil tudi poklican v šolo.

Kulturno-prosvetnega dela se kolek- tiv udeležuje v vseh odsekih in je imel med letom izven internata prav lepe uspehe. Ima rdeči kotiček in letos v šoli dograjen dilatantski oder. Pevski zbor je žel tudi lepe uspehe v št. Vidu in na Rakeku.

Šola je internatskega tipa; gojenci imajo celotno oskrbo z dobro hrano.

Ministrstvo za železnice posveča naj- večjo pozornost, da so šole tega tipa uspešne in da železnica pridobi dober kader, ki bo uspešno vodil celotni želez- niški promet.

Udarne skupina I. ljubljanske študentske trikrat udarne brigade na gradnji Novega Beograda

V I. ljubljanski trikrat udarni študentski brigadi je bila pred kratkim ustanovljena udarna skupina - udar- na pest brigade. Skupina je bila ustanovljena na predlog mladincev članov Partije in nepartijcev. Ko so pojasnili štabu brigade svojo namero so po- udarili, da hočejo na ta način še več prispevati k zgraditvi Novega Beogra- da, in dati zgled, kako se Titova mladi- na bori za socializem. Udarne skupi- na nosi ime Mihe Marinka, sekretar- ja CK KPS in predsednika vlade LR Slovenije.

Ze prvi dan dela je skupina poka- zala izredno požrtvovalnost in dose- gla lepe uspehe. Člani skupine so ved- no na najtežjih in najodgovornejših delih. Naloge, ki jih sprejme udarna skupina, so vedno točno in hitro opravljene. Tako je bilo treba pred dnevi zaključiti betoniranje kletnega stropa do zaključka delovnega časa. Racunali so, da je za to delo potreb- no okoli pet ur dela zato, ker je tu lahko delalo samo določeno število mladincev. Do konca delovnega časa pa sta ostali komaj dve uri. Udarne skupino sta izpolnila še dva mladi- nca, prežeta z delovnim poletom skupine in pričeli so z delom. Beton so nosili skoraj v teku. Dva mladince, od katerih je eden metal v stroj ce- ment in nosil vreče iz daljave 5 me-etrov, sta napolnila mešalec betona pov- prečno v 40 sekundah. Betoniranje je bilo končano v eni uri in 45 minutah, desetdnevni plan brigade je bil izvršen v šestih dneh, t. j. en dan pred ob- vezo in štiri dni pred rokom.

Udarne skupine »Miha Marinko« se je zelo izkazala pri prenašanju že-lezobetonških nosilcev. Prenasa jih hitro in pri tem skoraj vedno poje. Stalna pesem, ki spremlja delo udar- ne skupine vliva veselje do dela in samozavest skupini, kakor tudi mladi- ncam, ki delajo v njeni bližini.

Pred udarno skupino je zadnja dekada. Kakor doslej se bo udarna skupina »Miha Marinko« borila, da dá vse od sebe in da na delu pokaže, kako se danes Titov mladinec bori za srečnejšo bodočnost svoje domovine.

Zgledne mladinske brigade v Jasenici

Pred poldrugim mesecem so v tovar- ni vagonov v Jasenici ustanovili 11 mladi- nskih proizvodnih brigad. V medseboj- nem tekmovanju v borbi za zastavo so mladinske brigade presegle dnevne na- loge za 35 odstotkov. Najbolj uspešna je bila doslej brigada Milutina Radovanovi- ča, ki si je že drugič pridobila prehod- no zastavo. Plan je preselega za 52 odstot- kov. Vse mladinske brigade so boljše od drugih brigad.

Medicinske sestre - važne pomočnice zdravnikov in samostojne zdravniške delavke

V epidemiološkem zavodu v Ljublja- ni sem obiskala medicinsko sestro Olgo. Našla sem jo v njeni delovni sobi, ko je pravkar vpisovala v evidenčno knjigo podatke o primerih škrlatinke v Ponikvi.

»Se bavite tudi s statistiko?« sem jo nagovorila.

»Da, kadar sem tu. Sicer pa je moje glavno delo na terenu. Zadnjikrat sem bila v Ponikvi zaradi novih obolenj škrlatinke.«

»Ali si lahko ogledam te kartoteke na mizi?«

»Seveda,« je bila takoj pripravljena. Vidite, tu imamo po okrajih popisane vse vase, kjer se je že pojavil tifus. Brž ko kdo oboli za to boleznijo, pogledam, če je v kartoteki vpisan tudi kraj, iz katerega je bolnik. Tako laže ugotovimo, odkod izhaja bolezen, ter preprečimo nadaljnje okužbe.«

»Ali vodite evidenco tudi o drugih nalezljivih boleznih?«

»Da. O trahomu, davici, raznih otro- ških nalezljivih boleznih itd. Od časa do časa poročam o tem ministertvu za zdrav- stvo. Sicer pa me zanima bolj terenska služba. Kadar se pojavi v kakšnem kra- ju nalezljiva bolezen ali epidemija, od- idem z zdravnikom na teren, kjer mu pomagam ugotoviti izvor okužbe in na- čin širjenja bolezni. V ta namen imamo posebne anketne pole, kjer se popisane higijenske in zdravstvene razmere bol- nika.«

Ko sem jo še vprašala, kje je obisko- vala šolo za medicinske sestre in kako dolgo je že v službi na epidemiološkem zavodu, mi je odgovorila:

»Pred desetimi leti sem dokončala tri- letno šolo za medicinske sestre v Beo- gradu. Tudi v Sloveniji je bila takrat ta šola, vendar samo v Ljubljani. Medtem ko so me takrat morali vzdrževati starši, imajo danes gojenke te šole oskrbo in šolske potrebščine popolnoma brezplačno. Po osvojitvi so se odprle poklicne medicinske sestre široke možnosti izbi- re dela. Ker sem imela že od nekaj veselje delati na terenu, sem sklenila, da pojdem na epidemiološki zavod.«

Sestra Olga je zadovoljna in srečna pri svojem delu. Ta poklic spada med tiste poklice ki zelo ustrezajo ženi in v katerem najde žena zadovoljstvo, ko pomaga pomoči najbolj potrebnim lju- dem.

Medicinske sestre so zaposlene na vseh področjih medicinskega dela. Sreča- mo jih v ambulantah, v bolnišnicah, pri bolniških pregledih, v laboratorijih in pri operacijski mizi, kjer pomagajo zdravniku. Opravljajo pa tudi popolnoma samo- stojno delo v zdravniških domovih, po- svetovalnicah za matere ter v otroških

Kolektiv podjetja »Tito« - nosilec prehodne zastave resornega ministrstva in CO ZSJ

Prehodna zastava resornega minist- rstva in glavnega odbora Zveze sindika- tov Jugoslavije ter nagrada 215.000 din- nista presenetila kolektiva podjetja »Ti- to«. V borbi za zastavo je kolektiv pre- hodil naporno pot. Delavci podjetja »Ti- to« so že leta 1947 prejeli prehodno za- stavo glavnega odbora Zveze sindikatov za Bosno in Hercegovino kot najboljši kolektiv v republiki. Leta 1948 so kljub pomanjkanju gradiva, plina in pogoste prekinitve električne energije izpolnili letni plan devet dni pred rokom. Polletni plan za leto 1949 so izpolnili za nad 106 odstotkov, tako da so začeli 13 dni pred rokom delati za drugo polletje.

Med stalnim socialističnim tekmovanjem je dan za dnem naraščalo število udarni- kov, novatorjev in racionalizatorjev. De- lavci so prevzemali kolektivne in indivi- dualne obveznosti. Brigadni sistem dela, ki so ga uvedli na vseh delovnih me- stih, je rodil lepe uspehe. Tekmovanje med brigadami in brigadirji se je izpolni- lo, uvedli pa so tudi stalno nadzorstvo nad proizvodnjo.

Uspehe in neuspehe posameznika ter vsega kolektiva so objavili na delovnih mestih. Veliki grafikon in tekmovalne ure kažejo dnevno, mesečno in letno proizvodnjo. Delavci kolektiva ne gleda- jo na delovni čas, če je ogrožena izpol- nitev plana. V prvem polletju so delali nad 2754 prostovoljnih delovnih ur. Tu- di uslužbenec podjetja so prostovoljno pomagali v proizvodnji in prispevali 2481 delovnih ur.

Vsi delavci imajo tekmovalne knji- žice, v katerih so zapisane prevzete in izpolnjene obveznosti. Knjižnice pregle- dujejo vsaki deset dni. Iz pregleda je

razvidno, da je individualne obveznosti izpolnilo 91,3% delavcev. 82,2% delav- cev je presegało normo povprečno za 16,1%. O vseh doseženih uspehih so vo- dili evidenco, tako da so delavci zaslu- ženo dobili naslov udarnika. V prvih šestih mesecih letos so razglasili 24 no- vih udarnikov, 109 delavcev pa je obdr- žalo že pridobljeni naslov udarnika.

Racionalizatorji, ki jih je v podjetju precej, so vplivali na povečanje storil- nosti in zmanjšanje stroškov. Ivan Pere je pri nekem izdelku zmanjšal težo in s tem pospešil proizvodnjo, prihranil pri porabi materiala in pri orodju. Josipa Inkiča so razglasili za racionalizatorja, ker je rekonstruiral peč, ki porabi sedaj veliko manj goriva, električne energije in materiala. Rasim Corić je izdelal na- pravo, s katero je zmanjšal izmetek od 5,05% na 1%. Tudi Savo Kočić, Josip Ovin, Pero Nikolić in Josip Blažina so s svojimi racionalizacijami pospešili pro- izvodnjo, zmanjšali porabo goriva in zboljšali kakovost izdelkov. Z vsemi temi racionalizacijami je podjetje v prvem polletju prihranilo nad 989.000 din.

Uprava podjetja »Tito« in sindikalna podružnica sta dobro skrbeli za ljudi. Le- tos je bila odprta restavracija za delav- ce, ki je ena najboljših v Sarajevu. Tu- di stanovanjsko vprašanje je dobro reše- no. Delavci so zgradili barake za 220 ljudi, nedavno pa so popravili poslopje, v katerem bo prostora za prav toliko delavcev. V drugem polletju leta 1949 ima delovni kolektiv podjetja »Tito« precej večje obveznosti, vendar je po dose- danjih uspehih mogoče sklepati, da bo uspešno izpolnilo letno plansko nalogo.

83 dni pred rokom je izpolnil polovico petletke kolektiv podjetja »Elektro-Bosna«

V podjetju »Elektro-Bosna« v Jajcu je bilo slovesno zborovanje, na katerem so izročili zmagovitemu delovnemu kolek- tivu prehodno zastavo zvezne vlade in denarno nagrado 230.000 din. Delovni kolektiv si je že drugič izvojeval pre- hodno zastavo zvezne vlade. Za izpol- nitev prvega polletnega plana leta 1948 22 dni pred rokom je dobilo podjetje »Elektro-Bosna« prehodno zastavo cen- tralnega odbora Zveze sindikatov Jugo- slavije in resornega ministrstva. Letni plan je lani izpolnilo 55 dni, letošnji polletni plan pa 28 dni pred rokom. Po- lovico petletnega plana so delavci »Ele- ktro-Bosna« izpolnili 83 dni pred rokom.

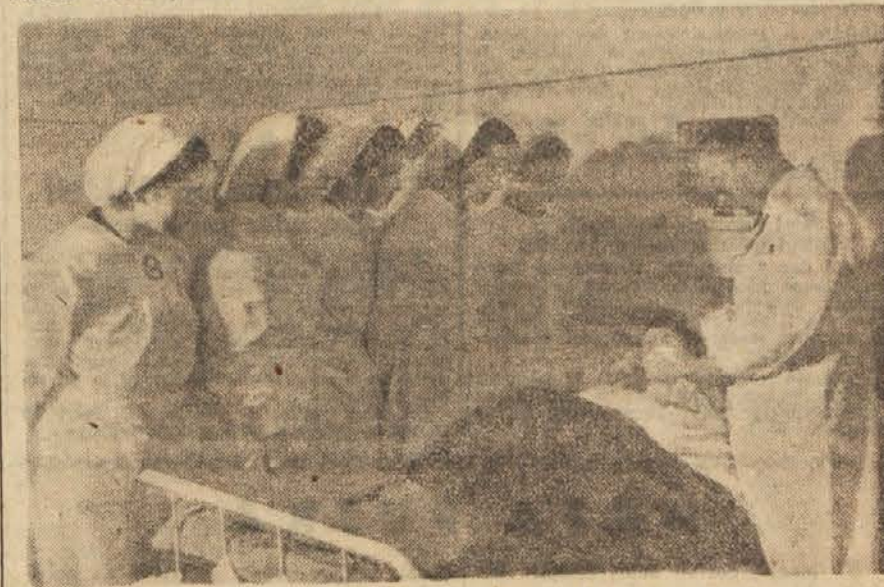
Slavnosti se je udeležil ves delovni kolektiv, navzočih pa je bilo tudi veliko število prebivalcev Jajca. Na zborovanju je bil tudi generalni direktor zvezne ke- mične industrije Toma Maksimović in po- močnik ministra za lahko industrijo zve- zne vlade Fridrih Gerl.

Prehodno zastavo je pomočnik mini- stra za lahko industrijo izročil trikratno- mu udarniku Aljži Nustri.

Kolektiv »Elektro-Bosna« se je zave- zal, da se bo tudi v prihodnje boril za enakomerno izpolnjevanje planskih na- log. Da bi čim uspešneje izpolnili prevze- te obveznosti, so delavci podjetja »Ele- ktro-Bosna« povabili na tekmovanje vsa podjetja kemične industrije v državi. Zavezujejo se, da bodo letošnjo nalogo izpolnili po obsegu za 120%, po storit- ventu za 100% in po vrednosti za 123%. Podjetje »Elektro-Bosna« se je nadalje obvezalo, da bo polno lastno ceno znižalo v primeri z letom 1948 za 5,5%, izpolnilo plan strokovnega kadra za 110%, uresni- čilo vse obveznosti, ki jih ima po po- godbah z drugimi indutrijskimi panoga- mi oziroma podjetji in kakovost proiz- vodnje zboljšala za 2%. H kulturno-pro- svetnemu in ideološko-političnemu delu bodo letos prilgnili 70 odstotkov članov.

samo bolj ali manj pomočnica zdravniku in popolnoma navezana na njegove po- bude in odkazine naloge. Danes je v našem zdravstvu medicinska sestra popol- noma samostojni zdravniški delavec, ki v veliki meri doprinaša k uspehu ce- lotne zdravstvene službe.

Sedaj imamo v Sloveniji dve šoli za medicinske sestre, v Ljubljani in Mari- boru. V šolo bo letos sprejetih večje šte- vilno deklet in žena. Šole pričakujejo, da bo odziv za vpis čim večji.

Medicinske sestre pri praktičnem pouku v bolnišnici

Mladina vasi, s svojim delom pri graditvi objektov petletke, v industriji in rudarstvu, boš dala nove tovarne, nove stroje za napredek naših združenj - za socialistično preobrazbo vasi!

Navodila v zvezi s popisom potrošnikov zajamčene preskrbe

Popis potrošnikov zajamčene preskrbe se je povsod končal s t. m. Popisne komisije so sedaj lotijo druge naloge, to je obde- lave popisnega materiala. V zvezi s tem daje republiška popisna komisija naslednja navodila:

1. Takoj po popisu popisovalci pregledajo ali so popisali vse potrošnike svojega po- pisnega okoliša in ali so izpolnile vse rubrike v obrazcih ter nato vse material- takoj oddajo avtil krajevnih (terenskih) po- pisnih komisij.

2. Krajevne popisne komisije morajo ob sprejemanju izpolnjenih obrazcev pregle- dati, ali so popisani vsi potrošniki, ali so pravilno izpolnile vse rubrike in ali se površine zemlje iz PP2 in PP3a obrazca skladajo s podatki krajevnega komisija ob- odbora. Ko krajevna popisna komisija ob- prisotnosti popisovalca pregleda vse mate- rial in ugotovi pravilnost, izstavi popisno- valci potrdilo o prevzemu izpolnjenih obra- zcev ter mu odzame izkaznice za oprav- ljanje popisa. S tem je delo popisovalca končano. Krajevna popisna komisija zbere za vse popisne okoliše svojega kraja na obrazcu PP3 prehodne sumarne podatke ter nato vse popisni material takoj odda okrajni popisni komisiji.

3. Okrajna popisna komisija mora takoj prevzeti od krajevnih popisnih komisij ma- terial, ki ga prevzemalec (ki ga določi šef obdelave) že ob prevzemu kontrolira. Šele potem ko je ob prisotnosti člana krajevne popisne komisije opravljena kontrola, izda obdelovalec-kontrolor v imenu okrajne po- pisne komisije potrdilo, da je gradivo po- redu prejel. S tem je delo krajevne po- pisne komisije končano.

4. Okrajna popisna komisija, ki je v smislu navodil pripravila vse potrebno za obdelavo, se loti obdelave takoj in ne čaka, da prevzame gradivo od vseh kra- jevnih popisnih komisij, temveč obdeluje krajevni odbor za krajevnim odborom. Te- žične dela okrajne popisne komisije je se- dni na obdelavi materiala. Zato funkcija okrajne popisne komisije ne preneha s popisom, ampak šele po dokončani obde- lavi. Predpisanih rokov v operativnem pla- nu se je treba strogo držati.

5. Okrajne popisne komisije morajo po- ročati republiški popisni komisiji o oprav- ljenih pripravah za obdelavo, koliko kra- jevnih popisnih komisij je predložilo ma- terial, kako teža dela itd. Zadnji rok za prevzem popisnega materiala od krajevnih popisnih komisij je 11. avgust.

Republiška popisna komisija

V Vižmarjih pri Ljubljani se usposabljaajo vlakovni odpravniki v posebni šoli

V letošnjem šolskem letu bo izšel že II. letnik vlakovnih odpravnikov iz šole, ki je bila ustanovljena kot prva svoje vrste v novi Jugoslaviji. Šola črpa kan- didate iz absolutov nižjih gimnazij, večidel pa iz staleža železniških usluž- bencev, ki so se v službi izkazali in imajo posebno veselje do poklica.

Učni načrt šole vlakovnih odprav- nikov je precej obširen, ker je nujno, da gojenci obvladajo stroko v celoti. Poleg splošnih predmetov (matematike, sloven- ščine, zgodovine in ruščine) predavajo strokovne predmete, da se bodoči vla- kovni odpravniki strokovno osamosvo- jijo za potniške blagajnika, brzojavca in končno popolnoma za vlakovnega od- pravnika. Strokovne predmete predavajo starejši strokovnjaki, ki nudijo vse svoje znanje kolektivu. Da se teoretično zna- nje poveže s prakso, morajo gojenci vsako leto na sedemtedensko prakso na postajo ter po vrnitvi opravijo strokovne izpite.

Razen splošnim in strokovnim pred-

FIZIKULTURA

Za kolesarsko dirko po Hrvatski in Sloveniji so do sedaj prijavile tekmovalce Francija, Italija, Avstrija in Trst

Za veliko mednarodno kolesarsko dirko okrog Hrvatske in Slovenije, ki bo od 23. avgusta do 4. septembra, so prijavili do sedaj svoje tekmovalce Italijanci, Avstrijci, francoski ter avstrijski kolesarji. Avstrijska zveza je prijavila 10 vozačev, italijanska pa 10 vozačev, belgijski, nizozemski in drugi tekmovalci.

Teniški turnir v Rapalu se je končal Branovič je v finalu premagal Mitiča

Rapalo, 8. avgusta. V Rapalu se je večdnevni končal mednarodni teniški turnir, na katerem so sodelovali poleg teniških igralcev Italije, ZDA, Švedske in drugih držav tudi jugoslovanski teniški igralci.

V NOVEM SADU SE JE PRICELO PRVENSTVO DRŽAVE V TENISU

Novi Sad, 8. avgusta. V Novem Sadu se je danes začelo prvenstvo države v tenisu za posameznike. Na prvenstvu sodelujejo naši najboljši teniški igralci in igralke: Mitič, Palada, Branovič, Petrovič, Sarič, Briki, Milojevič, Lazlo in drugi.

Beograjski atleti bodo teknovali s prvaki Francije in Belgije

Beograd, 8. avgusta. Jugoslovanska lakoatletična reprezentanca odputuje po zmagi nad Belgijo v torek jutraj v Luxemburg, kjer se bo v sredo 10. avgusta ob 18. uri srečala z reprezentanco Luxemburga.

JUGOSLOVANSKI VESLACI SE BODO UDELEŽILI EVROPSKEGA PRVENSTVA

Veslaška zveza Jugoslavije je sklenila, da se bo udeležila tekmovanja za evropsko prvenstvo v veslanju, ki bo od 27. do 29. avgusta v Amsterdamu s četvercem brez krmarja Mladost iz Zagreba (Mlejak, Pavlenč, Debeljak in Vučković) in dvojcem iz Marjanca (Črvna zvezda) Beograd (Ristić in Horvatić).

Določeni so igralci za sestavo državne nogometne reprezentance

Beograd, 8. avgusta. Izvršni odbor Nogometne zveze Jugoslavije je določil za nogometno tekmo Jugoslavija - Izrael (v okviru svetovnega prvenstva) naslednje igralce: Šušterić, Čolić, Petrovič, Čajković, Jovanović, Senčar, Bobek, Valok, Simunović (vsaj člani Partizana), Stanković, Lovrić, Mitič, Pašić, Djajić, Tomašević (vsaj člani Crvene zvezde), Brozović (Sarajev), Čalkovski (Dinamo Zagreb), Andreć (Lokomotiva - Zagreb) in Pašević (Budućnost - Titograd).

Ohod gluhonemih fizikulturnikov na svetovno prvenstvo v Kopenhagen

Beograd, 8. avgusta. Reprezentanca gluhonemih Jugoslavije bo 10. t. m. odputovala v letalon na svetovno prvenstvo, ki bo v Kopenhagnu od 12. do 16. avgusta. Na pot gre 27 tekmovalcev in tekmovalk, ki bodo teknovali v atletiki in nogometu. Moški bodo teknovali v teku na 1500 m, 5000 m, 100 m, 200 m, 400 m, 800 m in na štafeti 4x100 m, ženski pa v teku na 100 m, 200 m in štafeti 4x100 m.

PARIŽ. Na prvenstvu Francije v plavanju, ki je bilo v Parizu, so zmagali: 100 m prosto: Alex Jani 57,8; 200 m: A. Jani 2:11,7; 1500 m: Jo Bernardo 20:15,3; 100 m hrbtno: Georges Vallery 1:07,8; 200 metrov prosto: Lusien 2:45,8. Pri ženskah so zmagale: 100 m prosto: Aline Delmas 1:10,2; 400 m prosto: Colette Thomas 5:40,7; 100 m hrbtno: Monique Berlioux 1:18,6.

NOGOMETNO PRVENSTVO JA V SKOPLJU

Skopje, 8. avgusta. Četrti dan tekmovala za armadno prvenstvo v nogometu je prinesel naslednje rezultate: Garda - Zagreb 2:0 (2:0), Ljubljana - Split 4:3 (3:1), NIS - KNOJ 3:1 (1:0).

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje dne 8. avgusta: Depresijsko jedro med severno Anglijo in Skotsko se nadalje povzroča deževje v severozahadni Evropi, dočim sta Alpski svet in Vzhodna Evropa pod vplivom močnega anticiklona s središčem severno od Kijeva.

NAŠA PUŠKA

Na manjši postaji sem izstopil. Na industrijskem tiru so atale cisterne, tir je bil zamažen in v blatnih lužah ob železniškem nasipu so se na vodi bleščali veliki mastni kolobarji. Delavec je porinil v grlo cisterne veliko cev in odvil kolo: iz cevi je bruhnila v cisterne nafta. Naša nafta je z debelim, temnozelenim curkom polnila cisterne, Delavec je od strani gledal v cisterne, v kateri je zamolklo bobnelo. Naglo je zlezal v cisterne in zavrtel kolo. Prva je bila polna, cev je porinil do druge cisterne. Tako je delavec neutrudno hitel in polnil cisterne.

OBVESTILA

Navodila za vpis v zimski semester 1949-50 na univerzi v Ljubljani

Vpis v I. semestru: 1. Vsi redni študenti, ki so prvič vpisujejo na Univerzo, morajo v času od 20. avgusta do 1. septembra 1949 izročiti dekanatu fakultete, na katero so želeli vpisati, bodisi osebno ali s priporočenim pismom pisarno prijavo z naslednjimi podatki: a) Priimek in ime, b) Leto in kraj rojstva, c) Podroben osebni življenjski opis (ki naj obsega poleg ostalega tudi podrobno navedbo socialnega porekla), d) Katero srednjo šolo je končal in kje, e) Na katero fakulteto, oddelk ali skupino se želi vpisati, f) Ali je prejel štipendijo, g) Podrobno obrazložitev zakaj študira na tej fakulteti.

2. Redni študenti, ki se žele vpisati na tehnično fakulteto, se morajo držati teh navodil in navodil Ministrstva za prosveto objavljenih v dnevnem časopisu (Ljudska pravica št. 177 z dne 28. VII. 1949 glede sprejemnega izpita iz matematičnega gradiva in event. iz orostoročnega risanja).

3. Posobna univerzitetna komisija bo v soglasju z Ministrstvom za prosveto LRS, upošteva potrebe plana pregledala vse prijave in dokončno določila smeritev konvencionalnega vpisa posameznikov. Komisija bo 5. septembra objavila na objavi deski rektorata (v avli Univerze) svojo odločitev glede vpisa novincev, ki bodo na osnovi te odločitve izvršili vpis do 15. avgusta, ki sledijo v naslednjih točkah: a) Dekanati posameznih fakultet pa bodo z dopisnico po prijavi priložena, osebno sporočila, ali je vpis na fakulteto, bo od 4. Vpis v prvi semestru za novince in za vse tiste, ki prestopijo z ene fakultete na drugo in z drugih univerz, bo v dnevi od 6. do 11. septembra. Vpis za novince, ki se vpisujejo na tehnično fakulteto, bo od 12. do 15. septembra.

4. Novinci predložijo v omenjenih dnevi najprej na dekanatih in potom kvesturji univerze spričevalo o vištem tečajnem izpitu, statičnem prijavnem listu v 5 izvodih (enega kolkovano z 10 din), 2 osebna izkaza z 2 fotografijama formular za poziv na lokalnim industrijskim podjetjem in obrtniskim delavnicam!

DNEVNE VESTI

Božidar Jakac, Retrospektivna razstava v Moderni galeriji podaljšana do nedelje 14. avgusta. Zaporja ceste OJ Celje-okolice. Poverjenstvo za lok. promet - Uprava za ceste objavlja, da bo zaradi obnove mostu na rep. cesti št. 116 - Zgoranj - Dabič - Vič - tamje - Voljnik v km 13,03 v dnevi 9. tamje - Voljnik v km 13,03 v dnevi 9. tamje je rok za sprejem prijavnih zahtev. Promet iz Vitanja naj se proumeri proti Strančam na zvezno ceste. 707 Obveščamo vse politike na službenem potovanju, da je zagnano zapro prehodno gostišče pri »Starem tiskarju« v Kolodvorski ulici, Ljubljana. Odprto pa je gostišče za politike na službenem potovanju v Tavčarjevi ulici. 2156 Pionirji Dne 9. t. m. bo stonirski klub za brigadirje ob 8. uri popoldne v Mladinski dvorani Vstop za brigadirje brezplačen. 380

KINO

LJUBLJANA UNION: Ameriški film »Strah na Ronu«, Obzorik 34. SLOGA: Avstrijski film »Dolga pot«, tednik. - Predstava ob 18.30 in 20.30. TIVOLI: Češki film »Možje brez krile«, tednik. - Predstava ob 20.30. TRIGLAVA: Ameriški film »Tarzanov zakon«, tednik. - Predstava ob 20. Siska: Sovjetski film »Sin polka«, tednik. Predstava ob 20. MARIBOR PARTIZAN: Sovjetski barvni film »Miturine«, tednik. UDARNIK: Italijanski film »Tragičen lov«, tednik. - Predstava ob 18.30 in 20.30. LETNI MARIBOR: Sovjetski film »Obveščevalci«, tednik. - Predstava ob 20.30. CELJE METROPOL: Ameriški film »Noč v Casablanci«, tednik. DOM: Poljski film »Območna ulica«, tednik. KRANJ STORŽIČ: Sovjetski film »Naloga majorja Bulockina«, tednik. PTUJ: Sovjetski film »Štiri sreče«, tednik. NOVO MESTO: Sovjetski film »Zlati rogi« ob 20.30.

Brigadirji ljubljanskih srednješolskih mladinskih delovnih brigad!

Mestni komite Ljudske mladine Slovenije obvešča brigadirje III., V., VI., VII., VIII. in IX. LMDB, ki so se vrnile z gradnje ceste Bratislava in znatnosti ter iz Nove Beograda, da je za brigad za odhod na desetdnevni odmor v sredo, dne 10. avgusta, ob 9. uri popoldne. Brigade imajo zbor: III. LMDB pred poslopjem V. državne gimnazije; V. LMDB pred učiteljskim; VI. LMDB pred poslopjem drž. učiteljske; VII. LMDB v Ekonomskem tehnikumu; VIII. LMDB pred poslopjem II. drž. gimnazije; IX. LMDB pred domom Otona Zupantiča v Šiški.

Ohod brigad z vlakom v Bohinj je ob 11. uri popoldne isti dan. letošnja obveščamo vse tiste mladince-srednješolce, ki se iz upravičenih razlogov niso mogli udeležiti dela v brigadah, da imajo tudi oni možnost desetdnevnega brezplačnega odhida z brigadirji. Vsi tisti mladinci, ki si želijo odmora v Bohinj, naj se javijo isti dan v štabu svoje brigade MK LMS, Ljubljana.

PRESKRBA

DELITEV MESA Poverjenstvo za trgovino in preskrbo MLO Ljubljana obvešča potrošnike, da si lahko nabavijo sveže meso ali prekajeno meso ali po želji drobnino vsak dan od torka 8. avgusta do vključno sobote 13. avgusta na odzračanih živilskih nakaznih za meso avgust in sicer: R-1a Jan 1275 gr na odr. Meso - II 1250 avgust, 850 gr na odr. Meso - II 850 avgust R-1a 1125 gr na odr. Meso - II 1100 avgust, 750 gr na odr. Meso - III 750 avgust R-21 450 gr na odr. Meso - II 450 avgust, 300 gr na odr. Meso - II 300 avgust R-1b 900 gr na odr. Meso - II 900 avgust, 600 gr na odr. Meso - II 600 avgust R-2 2450 gr na odr. Meso - II 450 avgust, 300 gr na odr. Meso - II 300 avgust R-1 450 gr na odr. Meso - II 450 avgust, 300 gr na odr. Meso - II 300 avgust R-2a 675 gr na odr. Meso - II 700 avgust, 450 gr na odr. Meso - II 450 avgust R-3 375 gr na odr. Meso - II 300 avgust, 250 gr na odr. Meso - II 200 avgust R-3 300 gr na odr. Meso - II 300 avgust, 200 gr na odr. Meso - II 200 avgust G 150 gr na odr. Meso - II 250 avgust, 120 gr na odr. Meso - II 150 avgust, D-1 60 gr na odr. Meso - II 100 avgust, 40 gr na odr. Meso - II 50 avgust D-2 120 gr na odr. Meso - II 150 avgust, 80 gr na odr. Meso - II 100 avgust D-3 144 gr na odr. Meso - II 200 avgust, 96 gr na odr. Meso - II 100 avgust Sveže svinjsko meso se deli v razmerju 1 : 0,80, prekajeno svinjsko meso pa v razmerju 1 : 0,70, t. j. za 1 kg govedine ali telatine 0,80 kg svežega svinjskega mesa ali 0,70 kg prekajenega svinjskega mesa. Meso si lahko nabavijo tudi bolniki, noseče žene, dajatelj krvi in zamudniki. Opozarjamo mesarje, da se pri delitvi mesa strogo držijo danih navodil, t. j. da delo mesa samo potrošnikom mesta Ljubljana. Nadalje naročamo razdeljivalec mesa, da dele teletje meso prvenstvo na živilske nakaznice D-1 D-2 in D-3, ako potrošnik želi. Poslovalnice na trgu, Wolfova 12, Gajeva-pasaza, Gosposvetska št. 6, Zaloška 22, Tržaška 81, in Celovška 54, dele v torek dne 9. in četrtek dne 11. t. m. od 6-12, v sredo dne 10. t. m. pa ves dan od 6-12 in 14-17. V petek dne 12. t. m. dele meso od 7-12 in od 14-17 prodajalci, ki so določeni za delitev mesa bolnikom. V soboto dne 13. t. m. pa bodo delile meso neprekinjeno od 6-17 vse prodajalne mesa. Cena bo nabita na vidnem mestu v prodajalnah. Odrezke je oddati mestni klavnic v torek dne 16. t. m.

NATECAJ

Industrijska metalurška šola pri industriji metalnih poljsolkov v Slov. Bistrici sprejme za novo šolsko leto večje število novih učencev. Prošnje za sprejem prinesite osebno ali po pošti do 10. avgusta. Takšarice morajo biti z 10 din. Prošnje priložite: a) rojstni list ali izpisok, b) zadnje šolsko spričevalo, c) kratak življenjski opis, d) pismeno obvezo staršev, odnosno varuha, da boste šolo redno obiskovali in se ravnali po vseh ostalih pravilih šole. Teženi bodo imeli vse oskrbe v internatu naše šole brezplačno ter poleg ostalih ugodnosti tudi brezplačen pouk v glasi. Pogoj za sprejem so isti kot pri ostalih industrijskih šolah.

NATECAJ

Avtoprometna šola MLP na Ječici pri Ljubljani priredi 4 mesečni tečaj za poklicne šoferje 3. razreda. Tečajniki delajo ob zaključku tečaja izpit za poklicnega šoferja 3. razreda. Sprejeto se samo poklicni šoferji 3. razreda pod pogojem, da vorijo vsaj 30 mesecev, da imajo vsaj dva talona in da niso starejši od 35 let. Tečaj za prične meseca septembra, konča pa meseca decembra t. l. Po končanem tečaju se udeleženci vrnejo nazaj k podjetju. Rok za vlaganje prošnje je 15. avgust 1949. Ohraze prošnje in vsa ostala poselska prejmejo interesi v avtoprometni šoli.

OBVESTILO

Poslavmo vse menze, DUR-e, gostinstva, ustanove in množične organizacije, da nam takoj sporoče, kolikšne količine, ki so jih zbrali in oddali od 1. I. do 31. VII. 1949. ODPADU, podjetju za promet z odpadki, Ljubljana, njihovim podjetjem in poslovalnicam. Okrajnim podjetjem za zbiranje odpadkov, ali pa neposredno Tovarni kleja v Ljubljani.

KONGERTI

Veder večer bo 1000 ob 20 na dvorišču Magistrata. Spored izvajajo: Frane Milčinski-Ježek, Fantje na vas in Janez Rohaček. Vstopnice v Knjižarni muzikalji.

UREJA UREDNIŠKI ODBOR. - Odgovorni urednik Dušan Bole. - Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. - Uprava: Kopitarjeva 2. - Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. Telefon naročniškega oddelka 30-30. - Telefon oglasnega oddelka 36-85. - Štev. ček. računa 6-90601-0.

Ob vrelih nafte nastajajo nova naselja, ki jih še ni na zemljevidu

končal razgovor, kajti Ivan je prestavil izsklop pred velikim klancem in dejal: »Na vrhu boš videl, kaj imam!« Na vrhu Ivan je moral opaziti moje začudenje in presenečenje. Zopet je prijel volan z desnico in me z levico potrepil po rami: »Nisi mislil, kaj?« Po gričih se je iz gozdov dvigalo protu nebu nešteto stolpov. Eni so višji, drugi nižji. Nevaženemu mi je v nos udaril značilen duh po nafti. Na najvišjem griču stoji velika poslopja in ob njih ljubljanski rezervoarji. V teh pločevinastih sodih se zbira nafta, odtod so splejane cevi na majhno postajo. Kamion tovariša Ivana je zavil v ulico majhnega mesteca, ki je bilo zgrajeno v kratkem času ob poljanah. Pod sindikalnim domom je Ivan ustavil voz. Dekleta, ki delajo v njegovi grupi, so naglo metala kamenje ob rob blatne ceste. Čez trideset dni bo skozi mestce, ki nastaja, zgrajena široka asfaltna cesta. Nisem vprašal Ivana, toda verjetno bo asfaltna cesta držala prav tam, kjer je Ivan pred vojno v gostem grmovju pšel krave. Morda tudi, da je pasel tam, kjer stoji danes stolpi ali rezervoarji. Vseeno kje, Toda pred vojno ni bilo tu, razen nafte v globinah in pastirjev z živino, nič!

V velikem skladišču so mi dali guminate skornje, ki jih potegnem kar čez ševlje. Na poljih je blato. Nato sva s tajnikom sindikata odšla, prav za prav nerodno odstopkrala v centralne delavnice velikega podjetja za črpanje nafte. (Se nadaljuje.)